

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobkyně: **Vodárny Kladno - Mělník, a. s.**, se sídlem U Vodojemu 3085, Kladno, zastoupená JUDr. Vladimírem Ambruzem, advokátem se sídlem Italská 2581/67, Praha 2, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2020, č. j. 54 Af 13/2018 – 32,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 15. 2. 2018, č. j. 6595/18/5100-31461-702147, změnil dodatečný platební výměr Finančního úřadu pro Středočeský kraj, Územního pracoviště v Rakovníku (dále jen „*správce daně*“), na daň z nabytí nemovitých věcí ze dne 19. 5. 2017, č. j. 2884367/17/2121-00460-209185, tak, že žalobkyni doměřil daň z nabytí nemovitých věcí ve výši 200 000 Kč (tj. v celkové výši 1 063 688 Kč, protože původně vyměřená daň byla ve výši 863 688 Kč).

[2] Jádro sporu spočívá v tom, zda byla žalobkyně povinna k dani z nabytí nemovitostí podle § 2 odst. 1 písm. a) zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění účinném do 31. 10. 2016 (dále jen „*zákonné opatření*“), neboť na

základě směnné smlouvy ze dne 15. 12. 2015, kterou uzavřela s městem Nové Strašecí, nabyla vlastnické právo k vodovodní infrastruktuře, která zahrnovala (kromě pozemků) i vodárenské inženýrské sítě – přívodní řad, propojovací řad apod. vymezené v čl. II uvedené smlouvy (dále jen „*vodovodní infrastruktura*“). Žalobkyně měla za to, že tato část vodovodní infrastruktury představuje movité věci, a proto k zaplacení daně, týkající se věcí nemovitých, nebyla povinna. Žalovaný ve výše uvedeném rozhodnutí tomuto názoru nepřisvědčil.

[3] Žalobkyně podala ke Krajskému soudu v Praze (dále jen „*krajský soud*“) žalobu, kterou se domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného. Krajský soud rozsudkem ze dne 31. 8. 2020, č. j. 54 Af 13/2018 – 32, žalobu zamítl jako nedůvodnou.

[4] Předně krajský soud neshledal rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelným. Konstatoval, že žalovaný řádně vypořádal odvolací námitky žalobkyně. Podle krajského soudu není přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztahovat jej i na případy, v nichž se správní orgán námitkou dostatečně zabýval a vysvětlil, proč nepovažuje argumentaci za správnou, byť zároveň nereagoval na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je totiž vyhrazeno nejzávažnějším vadám rozhodnutí, v jejichž důsledku (pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost) nelze toto rozhodnutí meritorně přezkoumat.

[5] Jak uvedeno výše, jádrem žalobní argumentace bylo, že vodovodní infrastruktura (vymezená v odstavci [2] výše) představuje movité věci, a nepodléhá tedy dani z nabytí nemovitých věcí; krajský soud ji však shledal nedůvodnou. Nejvyšší správní soud (dále též „*NSS*“) považuje za vhodné již na tomto místě poznamenat, že krajský soud v napadeném rozsudku mylně hovoří nikoli o **vodovodní** infrastruktuře, ale o **kanalizačním** vedení, které však na základě směny nabyla nikoli žalobkyně, ale naopak ji nabylo město Nové Strašecí od žalobkyně. Úvahy krajského soudu však lze bez dalšího aplikovat jak na infrastrukturu („vedení“) kanalizační, tak i vodovodní, jíž se vskutku týká. Proto NSS pro snadnější orientaci nadále při rekapitulaci nosných důvodů napadeného rozsudku pojedná o relevantní **vodovodní** infrastruktuře, ačkoli v textu rozsudku se nepřesně hovoří o infrastruktuře (respektive vedení) kanalizační.

[6] Úvodem krajský soud konstatoval, že souhlasí s názorem žalobkyně, že předmětem daně z nabytí nemovitých věcí ve smyslu § 2 odst. 1 písm. a) zákonného opatření jsou pouze ty části inženýrských sítí, které jsou nemovitými věcmi. Poté odkázal na důvodovou zprávu k § 498 občanského zákoníku, podle níž se u vodovodů a kanalizací nic nemění proti stávající úpravě; jedná se o nemovité věci, které se zapisují do majetkové evidence podle zákona o vodovodech a kanalizacích. Odkázal též na rozsudek NSS ze dne 16. 12. 2015, č. j. 8 Afs 13/2014 – 31, ve věci *Město Zubří* (dále jen „*rozsudek NSS ve věci Město Zubří*“). Ten se podle krajského soudu sice týkal právní úpravy ve „starém“ občanském zákoníku, avšak lze jej užít i nyní, protože se faktická povaha věcí nijak nezměnila. Podle tohoto rozsudku „**[z]***a nemovité jsou považovány rovněž stavby, u nichž není v důsledku jejich technického řešení zapotřebí spojovat je se zemí samostatně vyprojektovaným konstrukčním řešením, neboť se již v zemi nacházejí a právě tím jsou se zemí spojeny.* (...) *Pokud je základním účelem základové konstrukce staveb prostorová fixace stavby*

k zemskému povrchu, pak tohoto účelu je v případě plynovodu dosaženo již jeho pevným umístěním pod tento povrch a fixací v půdě“ (důraz přidal krajský soud).

[7] Krajský soud dále uvedl, že pevné spojení se zemí je u vodovodního vedení uloženého v zemi dáno bez dalšího, přičemž odstraněním zásypu proto, aby mohlo být toto vedení rozpojeno na jednotlivé díly, dojde k porušení konstrukčního řešení. Protože je dané vedení uloženo v zemi, okamžikem, kdy jednotlivé díly vodovodního vedení jsou spojeny, uloženy do země, napojeny na ostatní funkční části vodovodní sítě a zasypány (jak tvrdí sama žalobkyně), popř. jinak pevně spojeny se zemí, se již nejedná o jednotlivé věci, ale o součásti nově vzniklé věci jediné. Odstraněním jediného dílu (bez jeho nahrazení jiným) by došlo k porušení podstaty a znehodnocení vodovodní infrastruktury (§ 498 a § 505 občanského zákoníku). Porušením podstaty by proto došlo i k jejímu znehodnocení. Stejně tak není možné věc přenést z místa na místo, aniž by byla porušena její podstata.

[8] Jako nedůvodnou posoudil krajský soud též námitku žalobkyně, že žalovaný porušil zásadu *in dubio mitius* (v pochybnostech mírněji). Aplikace této zásady přichází v úvahu, pokud po užití různých interpretačních metod zůstanou dvě rovnocenné, vzájemně si konkurující interpretace, jež budou mít oporu v zákoně. Krajský soud však konstatoval, že v projednávané věci zde takové dvě rovnocenné možnosti výkladu zákona, tj. § 2 odst. 1 písm. a) zákonného opatření, neexistují. Odmítl argumentaci žalobkyně, která opírala své úvahy o možnosti dvojího výkladu zákona o důvodovou zprávu k novele dotčeného ustanovení zákonného opatření, provedené zákonem č. 254/2016 Sb. Zdůraznil pasáže z důvodové zprávy, ve kterých se hovoří o **nové koncepci** zdaňování nabývaní inženýrských sítí (důraz přidal krajský soud). Proto nepřisvědčil názoru žalobkyně, že novela pouze vyjasnila výklad stávající (na projednávanou věc dopadající) zákonné úpravy. Žalobkyně proto nemohla mít pochybnosti odůvodňující užití zásady *in dubio mitius*.

[9] Žalobkyně (dále jen „*stěžovatelka*“) napadá rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“).

[10] Stěžovatelka shrnuje svoji žalobní argumentaci. Uvádí, že § 2 odst. 1 písm. a) zákonného opatření je třeba vykládat s ohledem na jazykový a „*účelový*“ výklad a v kontextu nové koncepce inženýrských sítí dle § 509 občanského zákoníku. O tom svědčí i důvodová zpráva k novele provedené zákonem č. 254/2016 Sb., která poukazuje na nejasnost ve výkladu v předcházejícím období a nutnost toto ustanovení upřesnit. Krajský soud se k této žalobní námitce nevyjadřuje „*celistvě a srozumitelně*“, přičemž „*možné výklady*“ § 2 zákonného opatření a důvody pro jejich (ne)aplikaci uvádí „*napříč celým rozsudkem*“. Krajský soud věc posoudil s odkazem na již neaktuální judikaturu vyjadřující se k právní úpravě před rekodifikací (občanského práva) v roce 2014.

[11] Dále uvádí, že část vodovodního řadu, kterou žalobkyně nabyla od obce Nové Strašecí, má povahu věci movité. V případě předmětného vedení vodohospodářské infrastruktury (vodovody a kanalizace, resp. vodovodní řady, přivaděče a kanalizační stoky) se jedná o části, které lze v případě potřeby přenést z místa na místo bez porušení jejich podstaty, a to bez ohledu na jejich rozměry i hmotnost. Takové přenesení není fakticky znemožněno ani uložením na dno výkopu, nejedná-li se o pevné spojení se zemí

(např. zabetonováním). Podle stěžovatelky je navíc nezbytné odmítnout závěr, podle kterého je vedení inženýrské sítě nemovitou věcí pouze z důvodu, že je nelze jednoduše přenést z místa na místo z důvodu velkých rozměrů či hmotnosti, zatímco vedení menšího rozsahu, které je charakterem totožnou věcí, je věcí movitou. Právní řád České republiky ani související judikatura takovou „*fakticitu*" jako podmínku vymezení movité či nemovité věci neobsahuje.

[12] Podle krajského soudu má v případě rozpojení vedení na jednotlivé díly dojít k jeho znehodnocení; to stěžovatelka považuje za zcela nepřesné a chybné, neboť rozpojení a vynětí vedení nebrání jeho následnému umístění a zprovoznění na místě jiném.

[13] Stěžovatelka též polemizuje s vypořádáním své námitky ohledně nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného. Krajský soud podle ní nepřikládá patřičný význam „*cílenému a neopodstatněnému odmítnutí*" právního výkladu ustanovení § 2 zákonného opatření zaujatého stěžovatelkou. Byť s tímto právním výkladem žalovaný nemusel nutně souhlasit, bylo jeho povinností se s ním náležitě vypořádat a odůvodnit odlišné rozhodnutí. Posouzení nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného krajským soudem stěžovatelka označuje jako neúplné a stižené stejnými pochybeními, jako je tomu v případě samotného rozhodnutí žalovaného.

[14] Uvedené platí dle stěžovatelky i ve vztahu k porušení zásady *in dubio mitius*. Při posuzování tohoto žalobního bodu krajský soud opět pouze přejal právní názor žalovaného k rozsahu základu daně. Stěžovatelkou vytýkanou možnost jiného právního výkladu krajský soud odmítnul, a to za zcela nevhodného použití argumentu *ad absurdum*.

[15] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje, aby ji Nejvyšší správní soud zamítl, přičemž se zcela ztotožňuje se závěry krajského soudu v napadeném rozsudku. Podle něj se kasační námitky v zásadě shodují s námitkami žalobními. Pouhý nesouhlas stěžovatelky se závěry krajského soudu nemůže znamenat, že krajský soud věc nesprávně posoudil. Podle žalovaného se krajský soud vyčerpávajícím a přezkoumatelným způsobem k námitkám stěžovatelky vyjádřil v odstavcích 17 až 28 napadeného rozsudku.

[16] K vlastní argumentaci stěžovatelky, která poukazuje na důvodovou zprávu k novele č. 254/2016 Sb., žalovaný uvádí, že nová koncepce zdaňování inženýrských sítí (včetně vodovodní infrastruktury, kterou nabyla stěžovatelka) se týká až novelizované právní úpravy, účinné od 1. 11. 2016, jež však na nyní posuzovanou věc nedopadá. Žalovaný cituje z důvodové zprávy uvedené novely, podle níž „[o]*bčanský zákoník však výslovně nestanoví, zda jsou inženýrské sítě nemovitou věcí, movitou věcí nebo souborem movitých a nemovitých věcí. V konečném důsledku tak podle navrhované právní úpravy* ***napříště nebudou podléhat zdanění například vodovodní a kanalizační potrubí*** *(zvýraznění doplněno účastníkem řízení), dráty elektrického vedení a další součásti či části inženýrských sítí, které nejsou budovou podle katastrálního zákona*" (důraz přidal žalovaný).

[17] Závěrem svého vyjádření se žalovaný též ztotožňuje s názorem krajského soudu o nemožnosti aplikovat na řešení zkoumané právní otázky zásadu *in dubio mitius*.

[18] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí,

proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[19] Kasační stížnost není důvodná.

[20] Ze systematického hlediska je nejprve vhodné zabývat se kasačním důvodem podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy tvrzenou nepřezkoumatelností rozsudku krajského soudu. Pokud by byl napadený rozsudek nepřezkoumatelný, musel by jej Nejvyšší správní soud zrušit, a to i bez námitky stěžovatelky. Kasační soud však rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným neshledal, tato námitka tak není důvodná z důvodů předestřených níže.

[21] Stěžovatelka se v kasační stížnosti k této otázce pouze obecně odvolává na kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a uvádí jen tolik, že krajský soud (a) se ke stěžejní žalobní námitce výkladu § 2 odst. 1 písm. a) zákonného opatření nevyjadřuje „*celistvě a srozumitelně*“, přičemž „*možné výklady*“ tohoto ustanovení jsou uvedeny „*napříč celým rozsudkem*“; (b) pouze přejal právní názor žalovaného ve vztahu k (ne)uplatnění zásady *in dubio mitius*; a (c) zatížil své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti, pokud aproboval nepřezkoumatelné rozhodnutí žalovaného.

[22] Co se týče námitky sub (a), kasačnímu soudu není zřejmé, co míní stěžovatelka námitkou chybějící „celistvosti“ argumentace krajského soudu. Ohledně tvrzené nesrozumitelnosti napadeného rozsudku kasační soud stěžovatelce nepřisvědčuje. Krajský soud správně uchopil podstatu žalobní argumentace a řádně ji vypořádal v posuzovací části napadeného rozsudku. Jistým nedostatkem odůvodnění je, že krajský soud zaměnil vodovodní a kanalizační infrastrukturu (jak uvedeno v odstavci [5] výše); stěžovatelka mu však toto v kasační stížnosti nevytýká; pouze správně hovoří o infrastruktuře vodovodní a nikoli kanalizační, jak učinil krajský soud. Úvahy krajského soudu nad povahou inženýrských sítí jsou však obecného rázu, mají oporu v citované judikatuře, jsou srozumitelné a – byť se explicitně týkají „*kanalizačního vedení*“ – lze je díky jejich obecné povaze a zřetelnému vyjádření vztáhnout i na vodovodní infrastrukturu, o jejíž posouzení se v projednávané věci jedná.

[23] Co se týče dílčí námitky sub (b) výše, není pravdou, že by krajský soud jen mechanicky převzal závěry žalovaného, neboť k nim přidal vlastní právní posouzení ve světle žalobní argumentace stěžovatelky (viz odstavce 25 až 28 napadeného rozsudku).

[24] Co se týče dílčí námitky sub (c) výše, Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný ve svém rozhodnutí řádně reagoval na odvolací námitky. Nejpodstatnější z nich užívá právní argumentaci obdobnou žalobní a dovozuje, že vodovodní infrastruktura je věcí movitou a nepodléhá proto dani z nabytí nemovitostí. Žalovaný na tuto argumentaci dostatečně reagoval, podepřel své závěry nosnými argumenty i přiléhavou citací judikatury Ústavního soudu a odborné literatury (odstavce 34 až 42 rozhodnutí žalovaného). Krajský

soud pak rozhodl správně, pokud nepřisvědčil žalobnímu tvrzení o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného. Vypořádání korespondující žalobní námitky (odstavce 20 a 21 napadeného rozsudku) je úplné a přesvědčivé.

[25] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že napadený rozsudek není nepřezkoumatelný a kasační důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. není dán.

[26] Zbylé kasační námitky se týkají výlučně kasačního důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nesprávného právního posouzení věci. Stěžovatelka sice zmiňuje důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a obecně zmiňuje vady (daňového řízení); z obsahu kasační argumentace je však patrné, že tyto „vady" opět spatřuje výlučně v tom, jak žalovaný, resp. správce daně posoudili její argumentaci k právní povaze vodovodní infrastruktury. Nejvyšší správní soud připomíná, že ze zásady *iura novit curia* (soud zná právo) plyne, že stěžovatelka není povinna podřadit tvrzené důvody kasační stížnosti pod konkrétní ustanovení zákona; soud je posuzuje podle jejich obsahu. Stěžovatelce nemůže jít k tíži ani fakt, že námitky ve své kasační stížnosti chybně subsumuje pod zákonné důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud je oprávněn sám podřadit kasační námitky podle jejich obsahu pod důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s. (k tomu dále srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 – 50; všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[27] Než kasační soud přikročí k vlastnímu vypořádání kasační argumentace a k právnímu posouzení věci, považuje za vhodné zdůraznit, že – jak správně upozornil žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti – se stěžovatelka povýtce omezuje spíše jen na opakování své žalobní argumentace a prostý nesouhlas se závěry krajského soudu. Vlastní polemika s těmito závěry je velice sporá, nicméně dostačující pro to, aby kasační námitka byla projednatelná (viz níže).

[28] Není však úlohou Nejvyššího správního soudu, aby znovu vypořádal argumentaci žalobní, k níž se již zřetelně a přezkoumatelně (viz výše) vyjádřil krajský soud. Proto zaměří svoji pozornost výhradně na tu argumentaci stěžovatelky, která alespoň v určité míře konkuruje rozhodovacím důvodům krajského soudu.

[29] Nejprve je nutno zkoumat právní otázku výkladu § 2 odst. 1 písm. a) zákonného opatření, totiž zda dle tohoto ustanovení je vodovodní infrastruktura věcí nemovitou či nikoli. Žalovaný a krajský soud dospěli ke kladné odpovědi na tuto otázku, zatímco stěžovatelka tvrdí, že je na ni nutno odpovědět záporně. Teprve pokud by výklad zmíněného zákonného ustanovení vedl k dvěma různým rovnocenným závěrům, má smysl dále zkoumat, zda bylo na místě aplikovat zásadu *in dubio mitius*, jíž se stěžovatelka dovolává.

[30] Kasační argumentaci k výkladu § 2 odst. 1 písm. a) zákonného opatření lze stručně shrnout následovně: (a) krajský soud užil neaktuální judikaturu (tj. rozsudek NSS ve věci Město Zubří) vyjadřující se k právní úpravě před rekodifikací občanského práva, provedené občanským zákoníkem; (b) části vodovodní infrastruktury lze přenést z místa na místo bez porušení její podstaty či jejího znehodnocení, což není fakticky znemožněno ani uložením na dno výkopu, nejedná-li se o pevné spojení se zemí (např. zabetonováním).

[31] Podle § 2 odst. 1 písm. a) zákonného opatření *předmětem daně z nabytí nemovitých věcí je úplatné nabytí vlastnického práva* ***k nemovité věci, která je*** *pozemkem, stavbou,* ***částí inženýrské sítě*** *nebo jednotkou* ***nacházejícími se na území České republiky***.

[32] Podle § 498 odst. 1 občanského zákoníku jsou nemovitými věcmi *pozemky a podzemní stavby se samostatným účelovým určením, jakož i věcná práva k nim, a práva, která za nemovité věci prohlásí zákon.* ***Stanoví-li zákon, že určitá věc není součástí pozemku, a nelze-li takovou věc přenést z místa na místo bez porušení její podstaty, je i tato věc nemovitá***.

[33] Podle § 509 občanského zákoníku (ve znění do 27. 2. 2017) ***inženýrské sítě, zejména vodovody, kanalizace*** *nebo energetické či jiné vedení,* ***nejsou součástí pozemku***. *Má se za to, že součástí inženýrských sítí jsou i stavby a technická zařízení, která s nimi provozně souvisí*.

[34] Z výše uvedeného je zřejmé, že vodovodní infrastruktura je nemovitou věcí za podmínky, že ji *nelze přenést z místa na místo bez porušení její podstaty*.

[35] Pro vypořádání dílčí kasační námitky sub (a) v odstavci [30] výše je významné, zda úprava občanského zákoníku změnila právní status vodovodní infrastruktury (a inženýrských sítí obecně). Stěžovatelka tvrdí, že tomu tak bylo, a proto je dosavadní judikatura (zejména rozsudek NSS ve věci Město Zubří), vzniklá v prostředí předchozí právní úpravy, neaplikovatelná.

[36] Je pravdou, že „starý" občanský zákoník (zákon č. 40/1964 Sb.) výslovně status inženýrských sítí neupravoval. Podle § 119 odst. 2 starého občanského zákoníku byly nemovitostmi pozemky a stavby **spojené se zemí pevným základem**. Tento pojem pak dále upřesnila judikatura Ústavního soudu. Dle nálezu ze dne 6. 5. 2003, sp. zn. I ÚS 483/01 (dostupného na https://nalus.usoud.cz), „[s]*pojení se zemí pevným základem je možno stručně charakterizovat tak, že* ***věc nesmí být oddělitelná od země, aniž by došlo k porušení věci.*** *Pevné spojení věci se zemí musí být zároveň takové, aby bylo schopno odolat zejména účinkům přírodních vlivů dané lokality na věc a účinkům vlastního působení věci. Z hlediska stavebního je pevný základ základovou prostorovou konstrukcí geometricky a fyzikálně jednoznačně vymezenou a definovanou, a to pro konkrétní stavební objekt, v konkrétní lokalitě a v konkrétních vnitřních a vnějších podmínkách*" (zvýraznění bylo přidáno).

[37] Výše uvedený stěžejní judikaturní závěr je citován v rozsudku NSS ve věci Město Zubří a též v rozhodnutí žalovaného (viz odstavec 35 odkazovaného rozsudku). Porovnáním judikaturních závěrů dle úpravy „starého" občanského zákoníku a právní úpravy („nového" a nyní platného) občanského zákoníku, citované výše, je zřejmé, že vychází z velmi podobné premisy: totiž že věc (zde vodovodní infrastruktura) má povahu věci nemovité, pokud jejím oddělením dojde k jejímu porušení (dle nyní platné úpravy – k porušení její podstaty). Ani posledně uvedený rozdíl – tj. zda jde o porušení „podstaty" či o „prosté" porušení věci – není rozhodující, protože i v prostředí předcházející právní úpravy by bylo možné dovodit, že nepodstatné či marginální „porušení věci" nehraje roli pro posouzení charakteru věci. Ten je totiž vždy nutno dovozovat z podstatných (nikoli nahodilých) vlastností dané věci.

[38] Z výše uvedeného plyne, že úprava nyní platného občanského zákoníku nepředstavuje žádnou radikální změnu v chápání povahy inženýrských sítí, pouze výslovně

přejímá a zpřesňuje již existující a judikaturně závazné závěry. Z toho dále plyne, že rozsudek NSS ve věci Město Zubří je použitelný i na nyní projednávanou věc a žalovaný a krajský soud nepochybili, pokud tento rozsudek aplikovali k podpoře svých závěrů.

[39] Co se týče kasační námitky sub (b) v odstavci [30] výše, zde stěžovatelka tvrdí, že vodovodní infrastruktura nesplňuje zákonnou podmínku pro věc nemovitou, protože ji lze bez porušení její podstaty oddělit. K tomu je vhodné zopakovat, jak na tuto argumentaci reagoval krajský soud, který uvedl, že „[o]*kamžikem, kdy jednotlivé díly kanalizačního vedení jsou spojeny, uloženy do země, napojeny na ostatní funkční části kanalizační sítě a zasypány (jak tvrdí sama žalobkyně), popř. jinak pevně spojeny se zemí, se již nejedná o jednotlivé věci, ale o součásti nově vzniklé věci jediné. Odstraněním jediného dílu (bez jeho nahrazení jiným) by došlo k porušení podstaty a znehodnocení kanalizačního vedení (§ 498 a § 505 občanského zákoníku). Podstatou kanalizačního vedení je beze sporu přeprava zejména splašků jako transportovaného média, která nemůže být zajištěna v případě, kdy část kanalizačního vedení chybí nebo kdy chybí technologické zařízení umožňující a zajišťující funkci kanalizace. Porušením podstaty kanalizačního vedení by proto došlo i k jeho znehodnocení. Stejně tak není možné kanalizaci a její vedení přenést z místa na místo, aniž by byla porušena její podstata. Přemístěním jednotlivých částí kanalizačního vedení z míst jednotlivých lokalit uvedených v čl. III směnné smlouvy ze dne 15. 12. 2015 by tyto části přestaly být právě tím vodohospodářským majetkem, který žalobkyně touto směnnou smlouvou převáděla*“ (jak uvedeno výše, krajský soud mylně pojednával o kanalizačním vedení, jeho úvahy však lze vztáhnout i na vodovodní infrastrukturu, jak vysvětleno výše).

[40] Lze tedy shrnout, že krajský soud argument stěžovatelky přesvědčivě vyvrátil tím, že vysvětlil **podstatu** užití infrastruktury; tou je i podle kasačního soudu vskutku doprava relevantního média (zde pitné vody, v rozsudku ve věci Město Zubří zemního plynu apod.). Fungování této podstaty nemůže být zajištěno, pokud dojde k oddělení části věci. Stěžovatelka nenabídla vlastní výklad, v čem sama spatřuje (jinou) podstatu vodovodní infrastruktury; pouze obecně trvá na tom, že lze její části vyjmout, přenést apod. bez porušení její podstaty (ledaže je zabetonována). Aby však tato její argumentace mohla být úspěšná, musela by stěžovatelka přesvědčivě vysvětlit právě to, jak je možné části infrastruktury vyjmout a současně zachovat neporušenou podstatu jejího fungování. Takové vysvětlení však neposkytla.

[41] Z výše uvedeného též vyplývá, že – jak správně dovodil krajský soud – zde není argumentační prostor pro to, aby existovaly dva rovnocenné výklady zkoumaného zákonného ustanovení, a mohla se tedy uplatnit stěžovatelkou opakovaně namítaná zásada *in dubio mitius*. Byla to právě stěžovatelka, kdo nepředložil dostatečně silnou interpretační alternativu ke konzistentnímu výkladu žalovaného a krajského soudu a fakticky se jen omezila na prosté, dále již argumentačně nerozvedené, popírání řádně vystavěných závěrů o charakteru vodovodní infrastruktury jako věci nemovité. Ani kasační námitka odkazující na tuto zásadu tedy není důvodná.

[42] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, zamítl ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.

[43] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by měl procesně úspěšný žalovaný, kterému však v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. května 2022

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu